

Datum
2020-08-25

Yttrande

Diarienummer
TN-2020-1128

Till
Kommunfullmäktige

Motion av Anders Skans (V) om att de ekonomiska ramarna ska beslutas i internbudgetarna, STK-2020-299

STK-2020-299

Tekniska nämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har för yttrande skickat en motion av Anders Skans (V) om att de ekonomiska ramarna i nämndernas internbudgetar ska kunna beslutas av politikerna. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta om att ändra de kommuncentrala riktlinjerna för hur internbudgetar ska se ut. Syftet är att det ska gå att politiskt besluta att flytta pengar mellan verksamheter inom förvaltningarna och på så sätt detaljstyra ekonomin tydligare.

Malmö stads reviderade styrmodell har nyligen införts och den första mandatuppföljningen sker 2022. Den syftar till att tydliggöra styrningen, genom att ge förvaltningen tydliga signaler kring hur resultat ska uppnås i enlighet med nämndens grunduppdrag och dess bidrag till kommunfullmäktigemålen. Ett tydligare skifte sker också mot styrning genom uppföljning, samt tillit till det professionella omdömet att lösa grunduppdraget.

Det finns dock enligt Kommunfullmäktiges budget 2020, under rubriken ”Riktlinjer för nämnder och bolag” ett krav på stadens nämnder att upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning. Detta krav ingår av något skäl inte i stadens nya styrmodell, men kan ge möjligheter för respektive nämnd att besluta om högre detaljeringsgrad i nämndsbudgeten.

Om nämnden ska ges möjlighet att flytta resurser mellan olika verksamheter under ett enskilt år skulle det även leda till konsekvenser för möjligheterna att uppnå uppsatta mål och indikatorer, vilket leder till en verksamhetskomplexitet i enskilda politiska beslut under ett budgetår.

Tekniska nämnden anser att den reviderade styrmodellen bör ges tid att grundligt implementeras och att verka. Nämnden anser att en mer detaljerad ekonomistyrning hade skapat otydligheter i styrmiljön och motstridiga styrsignaler. Det är viktigt att se till styrningen i sin helhet, där ekonomistyrningen är en del.

Yttrande

Kommunfullmäktige beslutade om en reviderad styrmodell för Malmö stad i juni 2019. Den reviderade styrmodellen har ett begränsat antal politiskt prioriterade utvecklingsområden där det finns ett särskilt behov att nämnder och styrelser kraftsamlar för att skapa en tydlig förflyttning över mandatperioden. Styrmodellen ska ge ett tydligare fokus på grunduppdraget och kvaliteten i leverans till medborgaren.

Den förändrade strukturen bygger på erfarenheter från den tidigare målstyrningen och förändrade förutsättningar för hur Malmö stad organiseras, men också på förändringar i omvärlden. Revideringarna uttrycker en ambition om att förflytta sig mot mer tillitsbaserad styrning. (Se ex. Vänsterpartiets motion från 2017 där det föreslogs att Malmö bör röra sig mot mer tillitsstyrning.)

Tillitbaserad styrning¹ innebär förenklat ett större medborgarfokus samt att öka medarbetarens möjlighet att tänka nytt och att fatta kloka beslut inom ramen för sin professionella bedömning. I detta ingår också att förbättra systemsynen och öka den sammanhållna styrningen i organisationen.

Organisering, ledarskap, kompetensplanering, mål- och resultatstyrning, arbete med organisationskulturen och ekonomistyrning måste alla ses som olika aspekter i en sammanhållen styrmiljö. Hur väl de samspelar blir avgörande för medarbetare och chefers möjligheter att arbeta effektivt och fokuserat med sitt uppdrag. Styrningsforskning pekar på hur problematiskt det kan bli när lager på lager av styrning byggs upp inom en organisation – ofta med olika underliggande styrfilosofier. En ökad detaljeringsgrad i den ekonomiska styrningen kan sägas bygga på just en sådan annan styrfilosofi, än den som ligger till grund för den reviderade styrmodellen.

Det finns dock enligt Kommunfullmäktiges budget 2020, under rubriken ”Riktlinjer för nämnder och bolag”, ett krav på stadens nämnder att upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning. Detta krav ingår av något skäl inte i stadens nya styrmodell, men kan ge möjligheter för respektive nämnd att besluta om högre detaljeringsgrad i nämndbudgeten.

Om nämnden ska ges möjlighet att flytta resurser mellan olika verksamheter under ett enskilt år skulle det även leda till konsekvenser för möjligheterna att uppnå uppsatta mål och indikatorer, vilket leder till en verksamhetskomplexitet i enskilda politiska beslut under ett budgetår. Nämnden har möjlighet att särskilt prioritera mål, uppdrag och indikatorer inför varje budgetår för att tydliggöra den politiska majoritetens viljeinriktning och ambitioner. Nämndens prioritering av mål, uppdrag och indikatorer leder till en politisk styrning av förvaltningens verksamhet i den riktning nämnden beslutar.

¹ Tillitsdelegationen har på regeringens uppdrag arbetat sedan 2016 med att främja en mer tillitsbaserad styrning och ledning av offentligt styrda verksamheter.

Om nämnden vid behov skulle börja flytta resurser från den ena till den andra verksamheten måste systemet kring upphandlingar hanteras på annat sätt. I stället för långa upphandlingar som är fördelaktiga inom många verksamheter och många entreprenader måste förvaltningen skapa korta flexibla förändringsmöjliga upphandlingar inom regelverket för lagen om offentliga upphandlingar utifrån nämndens möjliga önskemål kring förändringar.

Tekniska nämnden anser att Malmö stads reviderade styrmodell bör ges tid att grundligt implementeras och att verka. Nämnden har möjlighet att överväga en mer detaljerad ekonomistyrning men anser att en sådan riskerar att skapa otydligheter i styrmiljön och motstridiga styrsignaler, med tanke på styrmodellens ansats att närma sig tillitsdelegationens slutsatser. Det är viktigt att se till styrningen i sin helhet, där ekonomistyrningen är en viktig del. Tekniska nämnden föreslår därför kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Ordförande

.....
Andréas Schönström (S)
.....

Nämndsekreterare

.....
Philip Lee
.....